

29/05/26(m)

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

4	5	0	7	6
---	---	---	---	---

Exam. Code :

1	1	0	2
---	---	---	---

B.Ed. (Gen.) 2nd Semester

(2056)

PEDAGOGY OF SOCIAL STUDIES

(Same for CDOE Candidates of 2nd Sem.) (In all Mediums)

Paper : P 2.1/2.2 Opt. (XXI)

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :- Attempt **one** question from each of the Units-I to IV.
Unit-V is compulsory. All questions carry equal marks.

UNIT-I

1. Discuss concept, need and importance of a lesson plan in pedagogy of social studies. 2,3,3
2. Explain meaning, importance and steps for test-based lesson plans. 2,2,4

UNIT-II

3. Discuss qualities and role of social studies teacher. 4,4
4. Why is a social studies room required in a school? What are the different equipments needed for it? 4,4

UNIT-III

5. Describe peer assessment and portfolio in assessment of social studies. 4,4
6. Discuss different techniques of evaluating answer books of students. 8

UNIT-IV

7. Explore the relationship between Agriculture and National economy with suitable examples. 8
8. What do you mean by Globalization? Discuss the impact of Globalization on the Indian economy. 3,5

UNIT-V

9. Write notes on the following:
 - a. Unit Plan.
 - b. Features of a good textbook.
 - c. Open-book tests.
 - d. Constitutional design. 4×2=8

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- यूनिट-I से IV तक प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न हल करें।
यूनिट-V अनिवार्य है। सभी प्रश्नों के अंक समान हैं।

यूनिट-I

1. सामाजिक अध्ययन के शिक्षणशास्त्र में पाठ योजना की अवधारणा, आवश्यकता और महत्व पर चर्चा कीजिए। 2,3,3
2. परीक्षा-आधारित पाठ योजनाओं का अर्थ, महत्व और चरण स्पष्ट कीजिए। 2,2,4

यूनिट-II

3. सामाजिक अध्ययन शिक्षक के गुणों और भूमिका पर चर्चा कीजिए। 4,4
4. विद्यालय में सामाजिक अध्ययन कक्ष की आवश्यकता क्यों होती है? इसके लिए कौन-कौन से उपकरण आवश्यक हैं? 4,4

यूनिट-III

5. सामाजिक अध्ययन के मूल्यांकन में सहपाठी मूल्यांकन और पोर्टफोलियो का वर्णन कीजिए। 4,4
6. छात्रों की उत्तर पुस्तिकाओं के मूल्यांकन की विभिन्न तकनीकों पर चर्चा कीजिए। 8

यूनिट-IV

7. उपयुक्त उदाहरणों सहित कृषि और राष्ट्रीय अर्थव्यवस्था के बीच संबंध का वर्णन कीजिए। 8
8. वैश्वीकरण से आपका क्या तात्पर्य है? भारतीय अर्थव्यवस्था पर वैश्वीकरण के प्रभाव की चर्चा कीजिए। 3,5

यूनिट-V

9. निम्नलिखित पर टिप्पणी लिखिए:
 - a. इकाई योजना।
 - b. एक अच्छी पाठ्यपुस्तक की विशेषताएं।
 - c. खुली पुस्तक परीक्षा।
 - d. संवैधानिक संरचना। 4×2=8

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- यूनिट I ਤੋਂ IV ਤੱਕ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।
ਯੂਨਿਟ-V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਅੰਕ ਹਨ।

ਯੂਨਿਟ-I

1. ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਧਾਰਨਾ, ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 2,3,3
2. ਟੈਸਟ-ਅਧਾਰਤ ਪਾਠ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਈ ਅਰਥ, ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 2,2,4

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4,4
4. ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਕਮਰੇ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ ? 4,4

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਪੀਅਰ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪੋਰਟਫੋਲੀਓ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 4,4
6. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਕਨੀਕਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਢੁਕਵੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਨਾਲ ਪੜਚੋਲ ਕਰੋ। 8
8. ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 3,5

ਯੂਨਿਟ-V

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
 - a. ਇਕਾਈ ਯੋਜਨਾ।
 - b. ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।
 - c. ਖੁੱਲ੍ਹੀ-ਕਿਤਾਬ ਟੈਸਟ।
 - d. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਡਿਜ਼ਾਈਨ।4×2=8